

Connect

Klanken en Letters

interventieprogramma voor groep 3

Anneke Smits
Wilma Jongejan
Hanneke Wentink

Dit draaiboek voor leerkrachten is ontwikkeld in het kader van het Masterplan Dyslexie en sluit aan op het boek 'Dyslectische kinderen leren lezen' door A. Smits en T. Braams. Dit boek verschijnt eind 2005 bij uitgeverij Boom.

Inhoud

Het interventieprogramma 'Connect'	2
De Connectprogramma's	
Connect Klanken en Letters	
Het programma	3
Inhoud van Connect Klanken en Letters	
Herhaald lezen	
Connectrijtjes	
Beschrijving van het materiaal	5
Logboek	
Transparante schrijfbordjes	
"Zoek de Letter"	
Bijwijskaarten	
Lettergroeiboek	
Trein-strategiekaart	
Stoplichtletters	
Programma uitwerking	8
Benodigheden per sessie	
Vorbereiding van een sessie	
Fasen	
Afsluiting	
Ondersteuning en feedback	11
Ondersteuning tijdens woorden schrijven	
Ondersteuning tijdens het lezen lezen	
Feedback	
Bijlage: Kopieerbladen	12
Logboek	
"Zoek de Letter"	
Bijwijskaart 1	
Bijwijskaart 2	
Lettergroeiboek	

Het interventieprogramma 'Connect'

De Connectprogramma's

Connect is een interventieprogramma voor zwakke lezers uit groep 3 en 4 en is ontwikkeld door Anneke Smits. Het totale connectprogramma bestaat uit drie afzonderlijke delen, namelijk 'Connect Klanken en Letters' (oktober-februari groep 3) en 'Connect Woordherkenning' (februari-juni groep 3) en 'Connect Vloeiend Lezen' (groep 4).

Binnen Connect wordt op zeer directe wijze een verbinding gelegd tussen schrijven en lezen. Uit onderzoek is gebleken dat dit een positief effect heeft op het leren lezen.

Connect is geen vervanging van de leesinstructie in de klas, maar een aanvullend interveniërend programma voor zwakke lezers. Het programma wordt uitgevoerd door de leerkracht. De leerkracht en leerling(en) werken drie keer per week in sessies van 20 minuten aan de instructietafel met het programma.

Connect is een zeer gestructureerd programma. Om het effect te maximaliseren dient het nauwkeurig nageleefd te worden.

Het is belangrijk dat de leerkracht zich tijdens de uitvoering van het programma bewust is van drie pedagogische basisbehoeften van de leerling, namelijk relatie, competentie en autonomie. Voor de opbouw van een goede relatie met de leerling is het van belang dat de leerkracht een sfeer van veiligheid, genegenheid en enthousiasme creëert. Om tegemoet te komen aan de behoeften van autonomie scheidt de leerkracht ruimte voor de individuele inbreng van de leerling. Om de competentiebeleving van de leerling te versterken is het opdoen van succeservaringen van belang.

Een ander aandachtspunt is het werken in de zone van naaste ontwikkeling. Dit houdt in dat er gewerkt wordt met taken op een niveau dat de leerling nog net niet zelfstandig aankan, maar onder begeleiding toch succesvol kan volbrengen. Op deze manier wordt het bereiken van een hoger niveau gestimuleerd.

Connect Klanken en Letters

Connect Klanken en Letters is een programma voor vroegtijdige individuele interventie in het proces van aanvankelijk lezen. Het programma is gericht op het verbeteren van het klankbewustzijn, de klank-teken-koppeling en het technisch lezen ('decoderen'). Vloeiendheid is geen doel bij dit programma.

Connect Klanken en Letters wordt onder begeleiding van de leerkracht uitgevoerd. Een connectsessie duurt ongeveer 20 minuten en wordt drie keer per week met dezelfde leerling uitgevoerd.

Het programma

Inhoud van Connect Klanken en Letters

In een sessie Connect Klanken en Letters staat steeds één letter centraal. Deze letter wordt in de sessie op verschillende manieren aangeboden, zowel geïsoleerd als in woorden. Gedurende drie achtereenvolgende sessies (één week) wordt met dezelfde letter gewerkt.

Connect Klanken en Letters is een gestructureerd programma waarbij in elke sessie een aantal fasen wordt doorlopen. De inhoud van een sessie ziet er als volgt uit:

- Fase 1: Rijmpje voorlezen
- Fase 2: Stoplichtletter
- Fase 3: “Zoek de Letter”
- Fase 4: Woorden schrijven
- Fase 5: Woorden lezen
- Fase 6: Samen lezen

In iedere sessie worden alle fasen in de juiste volgorde doorlopen. De inhoud van de verschillende fasen wordt in de paragraaf ‘Programma uitwerking’ beschreven. Aangeraden wordt bij de uitvoer van Connect Klanken en Letters de programma-uitwerking erbij te houden, zodat deze gemakkelijk geraadpleegd kan worden. Het is belangrijk in elke sessie de structuur van het programma volledig te volgen.

Herhaald lezen

Tijdens de uitvoer van Connect Klanken en Letters worden teksten meerdere malen gelezen. In de drie achtereenvolgende sessies omtrent een bepaalde letter worden in de fase ‘Samen lezen’ steeds dezelfde bladzijden gelezen. Door het herhaald lezen van een tekst doet de leerling een succeservaring op, de leerling leest de tekst immers steeds beter.

Connectrijtjes

In elke sessie wordt met een zogenaamd *connectrijtje* gewerkt, dat door de leerkracht wordt opgesteld. Voorafgaand aan het opstellen van het connectrijtje zoekt de leerkracht eerst een leesboekje op passend niveau, waarin de betreffende letter veel voor komt. De leerkracht selecteert een aantal bladzijden dat gelezen gaat worden en kiest hieruit twee woorden waar de betreffende letter in voorkomt. Deze twee woorden vormen de basis voor het connectrijtje.

Voor elke sessie wordt een nieuw connectrijtje opgesteld. Een connectrijtje bestaat uit zes woorden. Met behulp van vier andere woorden wordt een overgang gemaakt tussen de twee gekozen woorden. Hierbij wordt in elk woord steeds één letter veranderd. De opeenvolgende woorden in het connectrijtje verschillen dus minimaal van elkaar. Als bijvoorbeeld de lettergroep 'ui' behandeld wordt en de woorden 'huis' en 'bui' zijn gekozen uit het boekje, dan zou een connectrijtje er zo uit kunnen zien: huis – haas – baas – buis – bui – ui

Aan de hand van het bovenstaande voorbeeld worden de principes van een connectrijtje uiteengezet:

1. In de overgang tussen twee woorden verandert steeds maar één letter (bijv. **huis** - **haas**).

2. De positie van de letter die wordt veranderd wisselt; de ene keer wordt de eerste letter veranderd (bijv. **haas** – **baas**), dan eens de middelste letter (bijv. **baas** – **buis**) en dan weer eens de laatste letter (bijv. **buis** - **bui**).
3. De betreffende letter komt minimaal drie keer in het connectrijtje voor, in de twee gekozen woorden (bijv. **huis** en **bui**) en in een nieuw woord (**buis**, **ui**).
4. De betreffende letter komt niet in alle woorden voor (**haas**, **baas**), zodat het connectrijtje niet te voorspelbaar wordt.
5. De betreffende letter wisselt van positie binnen de woorden en staat (zo ver mogelijk) zowel een keer in de beginpositie (bijv. **ui**), de middenpositie (bijv. **huis**) en de eindpositie (bijv. **bui**).
6. De twee gekozen woorden uit het leesboek hebben geen vaste plaats in het connectrijtje. Een connectrijtje mag bijvoorbeeld beginnen met één van de gekozen woorden, maar dit hoeft niet. De gekozen woorden kunnen ook in het midden of achteraan in het rijtje staan.
7. Een connectrijtje bestaat enkel uit bestaande woorden. Weinig voorkomende woorden mogen wel in het rijtje worden opgenomen, zolang hier eerst de betekenis van wordt besproken.

Voorbeelden van connectrijtjes:

Letter	Gekozen woorden	Connectrijtje
ui	huis – bui	huis – haas – baas – buis – bui – ui
a	af – waf	bot – bol – bal – al – af – waf
k	hok – bek	kok – hok – bok – bek – bes – bas

Beschrijving van het materiaal

Logboek

De leerkracht houdt voor elke connectleerling een logboek bij. De inhoud en het verloop van een sessie wordt in een schema bijgehouden. Het schema is in de bijlage als kopieerblad te vinden. Voor elke sessie wordt een kopie ingevuld en in een schrift of map bijgehouden.

Transparante schrijfbordjes

Het transparante schrijfbordje bestaat uit een stevige kartonnen onderkant met een doorzichtige plastic flap. Op de flap kan de leerling schrijven met een whiteboard stift, dit kan weer gemakkelijk met een doekje worden verwijderd.

“Zoek de Letter”

“Zoek de Letter” is een spel tussen leerkracht en leerling. Het is een spel met letterkaartjes, waarbij de leerling bekrachtiging ontvangt bij het juist identificeren van de nieuw geleerde letter tussen reeds bekende letters.

Het spelmateriaal bestaat uit een set letterkaartjes waarin elke letter drie keer voor komt. U stelt zelf een stapeltje letterkaartjes samen waarmee gespeeld gaat worden. Het stapeltje bestaat uit letters die de leerling al beheerst. Hier voegt u drie kaartjes aan toe met daarop de letter waar die sessie aan gewerkt wordt.

Het spel wordt als volgt gespeeld: de leerkracht schudt de stapel en deelt deze in tweeën, zodat de leerkracht en de leerling beide een eigen stapeltje hebben.

Leerkracht en leerling draaien steeds om de beurt een kaartje om, benoemen de letter zelf en leggen deze op een gezamenlijke stapel in het midden. Op het moment dat de nieuwe letter verschijnt wordt *'Hebbes!'* geroepen en de hand op de stapel gelegd. Wie het eerst zijn hand op de stapel in het midden legt en *'Hebbes!'* roept mag de stapel hebben. Het spel wordt verder gespeeld door opnieuw letters om te draaien en op de nieuwe stapel in het midden te leggen. Zo kan er enkele minuten worden verder gespeeld. Degene die uiteindelijk de grootste stapel heeft wint.

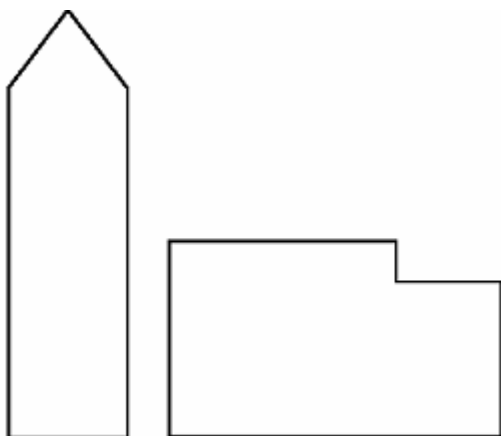
De benodigdheden voor het maken van het spel zijn in de bijlage als kopieerbladen opgenomen.

Bijwijskaartjes

Bij het programma horen twee soorten bijwijskaartjes (zie voorbeeld). Beide kaartjes geven precies aan welk woord de leerling op dat moment aan het lezen is.

Het eerste type bijwijskaartje heeft een hoekige punt. De punt wijst het woord aan dat gelezen wordt. Het voordeel van dit bijwijskaartje is dat de hele zin zichtbaar is, en de leerling eventueel terug kan kijken. Voor sommige kinderen is dit echter juist afleidend. Zij kunnen gebruik maken van het tweede type bijwijskaartje. Dit bijwijskaartje is rechthoekig met aan de rechterkant een uitgenomen hoekje. Het bijwijskaartje wordt gebruikt om de zin te bedekken. Enkel het woord dat gelezen wordt is dan zichtbaar. Laat de keuze voor één van de twee bijwijskaartjes afhangen van de voorkeur van de leerling.

In de bijlage zijn kopieerbladen te vinden met hierop de bijwijskaartjes.

Voorbeeld: De twee soorten bijwijskaartjes.

Lettergroeiboek

Het lettergroeiboek brengt de letterkennis van een leerling in beeld en 'groeit' als het ware met de leerling mee naarmate hij/zij meer letters beheerst. Deze werkvorm is afkomstig uit het Effectief Leren Lezen Ondersteuningsprogramma (ELLO) en is zeer aantrekkelijk en effectief gebleken voor leerlingen die moeite hebben met leren lezen.

U stelt voor om samen met de leerling een lettergroeiboek te maken, zodat u en de leerling altijd kunnen zien hoeveel letters hij/zij al kent. De leerling krijgt de mogelijkheid hem thuis of op een vrij moment op school te versieren.

Met de leerling bespreekt u de betekenis van de verschillende kleuren kaartjes. Een groen kaartje betekent dat de letter beheerst wordt, een geel kaartje betekent dat deze meestal goed benoemd wordt, maar nog niet vlot genoeg.

Het lettergroeiboek kan als uitgangspunt gebruikt worden bij de selectie van een letter voor een connectsessie. Een letter op een geel kaartje wordt uitgekozen; dit is een letter die het kind nog niet voldoende beheerst. Wanneer de leerling na een aantal connectsessies de letter wel vlot en goed kan benoemen, wordt het kaartje samen met de leerling vervangen door een groen kaartje.

De benodigheden voor het maken van een lettergroeiboek zijn in de bijlage als kopieerbladen opgenomen.

Trein-strategiekaart

Op de strategiekaart staat een plaatje van een puffende locomotief en een plaatje van een locomotief met één rookwolk. Wanneer de leerling moeite heeft met het lezen van een woord, kan hij/zij door het zien van de strategiekaart eraan worden herinnerd het woord spellend of in stukjes te lezen, voordat het woord in zijn geheel gelezen wordt. De kaart kan ook op een actieve wijze gebruikt worden door de leerling tijdens het lezen van een woord met de handen te laten aangeven welke strategie gehanteerd wordt. Zo kan de leerling tijdens het spellen een hakkende beweging op de wolkjes van de puffende locomotief maken. Bij het synthetiseren van het woord, of wanneer een woord in één keer wordt gelezen, kan de leerling een vloeiende veegbeweging over de lange rookwolk van de tweede locomotief maken. De strategiekaart is afkomstig uit het Effectief Leren Lezen Ondersteuningsprogramma (ELLO).

Stoplichtletters

De stoplichtletters zijn afkomstig uit het Effectief Leren Lezen Ondersteuningsprogramma (ELLO). Met behulp van de stoplichtletters kan gewerkt worden aan de schrijfmotorische inprenting van de letter. Wanneer de stoplichten zijn ingekleurd, kunnen ze worden gebruikt voor het oefenen van het juiste schrijfpatroon. De leerling start bij het groene stoplicht en volgt de vorm van de letter, eventueel via oranje stoplichten, naar het rode stoplicht. Op deze manier is de hele letter geschreven.

Programma uitwerking

Benodigdheden per sessie

- boek 'Kijk mijn Letter'
- stoplichtletter
- transparante schrijfbordje
- whiteboardstiften
- spel "Zoek de letter"
- woordkaarten (connectrijtje)
- leesboek
- trein-strategiekaart
- logboek
- (kaart/plaat met een nieuwe letter)
- (lettergroeiboek)

Vorbereiding van een sessie*

- ✓ Op grond van het lettergroeiboek bepaalt de leerkracht welke letter in de komende drie sessies behandeld zal worden. Het is belangrijk dat verwisselbare letters niet vlak na elkaar behandeld worden (hier behoort minimaal een paar weken tussen te zitten).
  - ✓ Bij de gekozen letter wordt het bijbehorende rijmpje gezocht uit het boek 'Kijk mijn letter'.
  - ✓ De leerkracht selecteert een aantal bladzijden uit een leesboek op passend niveau. Hierbij wordt vooral gelet op het voorkomen van de betreffende letter. De letter dient zo veel mogelijk voor te komen in woorden op deze bladzijden, bij voorkeur ook in zo veel mogelijk verschillende woorden. De bladzijden zullen in de drie opeenvolgende connectsessies (herhaald) worden gelezen.
  - ✓ Uit de geselecteerde bladzijden kiest de leerkracht twee woorden met de betreffende letter. Deze woorden zullen de basis vormen voor het connectrijtje. Een connectrijtje bestaat uit zes woorden. Met behulp van vier andere woorden wordt een overgang gemaakt tussen de uit het boekje gekozen woorden. Voor elke sessie wordt een nieuw connectrijtje opgesteld. Een uitgebreide toelichting bij het opstellen van connectrijtjes is te vinden in de paragraaf 'Connectrijtjes'.
  - ✓ De zes woorden uit het connectrijtje worden op losse kaartjes geschreven, de zogenaamde woordkaarten.
  - ✓ Als laatste noteert de leerkracht de bovengenoemde gegevens onder het kopje 'Vorbereiding' in logboek.
- * De drie connectsessies omtrent een letter kunnen in één keer worden voorbereid. In dit geval worden er drie connectrijtjes opgesteld, elk gebaseerd op twee woorden met de betreffende letter uit de tekst. Voor elk connectrijtje vormen twee nieuw gekozen woorden de basis. Ook worden er drie sets woordkaarten gemaakt.

Fasen

Fase 1: Rijmpje voorlezen (± 2 min)

- ✓ De leerkracht leest het rijmpje over de centraal staande letter voor uit het boek "Kijk mijn Letter" en spreekt de betreffende letter waar mogelijk **verlengd** uit.
- ✓ Hierna wordt het rijmpje nogmaals gelezen. Deze keer leest de leerling, voor zo ver mogelijk, hardop mee. Ter ondersteuning wijst de leerkracht met de vinger bij.

Fase 2: Stoplichtletter (± 4 min)

- ✓ De leerling gaat met zijn vinger over de stoplichtletter en spreekt de letter gelijktijdig hardop uit.
- ✓ De stoplichtletter wordt vervolgens onder het transparante schrijfbordje gelegd. De leerling schrijft (met steun van de stoplichtkleuren) de letter op het bordje.
- ✓ De leerkracht leest het rijmpje nogmaals voor. Wanneer de leerling de nieuwe letter hoort, schrijft hij deze met de vinger groot op de tafel (of trekt met de vinger de stoplichtletter over) en spreekt de letter tegelijkertijd uit.

Fase 3: "Zoek de Letter" (± 4 min)

- ✓ Ter automatisering van de letterkennis spelen de leerkracht en leerling het spel 'Zoek de Letter', waarin de betreffende letter centraal staat.

Fase 4: Woorden schrijven (± 2 min)

- ✓ De leerkracht dicteert de zes woorden uit het connectrijtje één voor één op volgorde. De leerling schrijft ze achtereenvolgens op het transparante schrijfbordje en spreekt de woorden gelijktijdig uit. Eventueel laat de leerkracht als visueel steuntje het woordkaartje kort aan de leerling zien.
- ✓ Na elk geschreven woord toont de leerkracht de woordkaart en controleert de leerling of hij het juist geschreven heeft. Fout geschreven woorden worden uitgeveegd en opnieuw geschreven.
- ✓ Vervolgens leest de leerling de rij woorden hardop voor, in dezelfde volgorde als waarin de rij geschreven is. Als het handschrift van de leerling moeilijk leesbaar is, kunnen hiervoor ook de woordkaartjes gebruikt worden, maar dan wel in dezelfde volgorde als waarin de woorden geschreven zijn.

Fase 5: Woorden lezen (± 2 min)

- ✓ De zes woordkaartjes van het connectrijtje worden geschud en één voor één door de leerling gelezen. De woordkaarten worden niet geflitst; de leerling krijgt alle tijd om de woorden te lezen. Spellend lezen wordt door de leerkracht voorgedaan, aangemoedigd en bekrachtigd. Ter ondersteuning bij het hakken en plakken kan gebruik worden gemaakt van de trein-strategiekaart.
- ✓ De leerkracht schudt de woordkaarten nogmaals en laat ze op dezelfde manier lezen, zodat de leerling de woorden uit het connectrijtje in verschillende volgordes leest.

Fase 6: Samen lezen (± 5 min)

- ✓ Uit het leesboek worden de vooraf gekozen bladzijden gelezen. Eerst oriënteren leerkracht en leerling zich op de inhoud van het verhaal (bijvoorbeeld aan de hand van de titel en illustraties). Om-en-om lezen leerkracht en leerling een stukje voor. Als de leerling een fout maakt, zegt de leerkracht de juiste letter voor. De leerling leest het woord dan nogmaals. Spellend lezen wordt door de leerkracht voorgedaan,

aangemoedigd en bekrachtigd. Ter ondersteuning bij het hakken en plakken kan gebruik worden gemaakt van de trein-strategiekaart.

- ✓ In de drie achtereenvolgende sessies omtrent één letter wordt hetzelfde stukje tekst herhaald gelezen.

Afsluiting

- ✓ De leerkracht leest een aantal bladzijden voor uit het leesboekje.
- ✓ Ter afsluiting van de connectsessie kan kort aandacht besteed worden aan de letter die bijvoorbeeld de volgende dag in de klas zal worden behandeld. De leerkracht kan de letter bijvoorbeeld laten zien, benoemen en de leerling er een woord mee laten bedenken. Een dergelijke korte voorbereiding op de stof die komen zal, kan de leerling meer zelfvertrouwen geven en kan bijdragen aan het beter oppikken en leren van de nieuwe letters in de klas.
- ✓ Na een derde sessie omtrent een bepaalde letter wordt het lettergroeiboek erbij gepakt. Wanneer de behandelde letter op dat moment voldoende geautomatiseerd is, kan de leerling hiervoor een groen kaartje in het lettergroeiboek plaatsen. Op basis van het lettergroeiboek wordt een nieuwe letter voor de komende drie sessies gekozen. De leerkracht controleert bij de leerling of deze letter ook werkelijk nog niet vlot en/of accuraat benoemd wordt.
- ✓ De evaluatie van de sessie en eventuele vragen en opmerkingen worden na de sessie in het logboek genoteerd.

Ondersteuning en feedback

Ondersteuning tijdens woorden schrijven

Tijdens het lezen spreekt of spelt de leerling gelijktijdig hardop mee. De spellende leesstrategie wordt waar nodig door de leerkracht voorgedaan en wordt aangemoedigd en bekrachtigd.

Tijdens het schrijven van de woorden controleert de leerkracht of de leerling de woorden goed schrijft. Wanneer de leerling lang aarzelt of een schrijffout maakt, wijst de leerkracht hem hierop en laat eventueel een deel van het woord zien.

Ondersteuning tijdens het lezen

Tijdens het lezen wordt bij leesfouten direct feedback gegeven. Dit gebeurt direct na het verkeerd benoemen van een letter, of hooguit gelijk na het gelezen woord. Bij leesfouten wordt er dus meteen ingegrepen. Het doel hiervan is de twijfel en verwarring zoveel mogelijk bij de leerling weg te nemen, zodat de leerling zo min mogelijk verkeerde klank-tekenkoppelingen of woordbeelden opslaat.

Tijdens het lezen wordt de spellende leesstrategie door de leerkracht voorgedaan, aangemoedigd en bekrachtigd. Wanneer een leerling een woord spellend leest en niet synthetiseert ('plakt'), vraagt de leerkracht de leerling allereerst het hele woord te zeggen, of richt de aandacht op de trein-strategiekaart. Als de leerling niet tot het hele woord komt, kan de leerkracht proberen een stukje van het woord voor te zeggen, bijvoorbeeld de eerste twee of drie letters 'geplakt'. Mocht de leerling er alsnog niet uitkomen, dan zegt de leerkracht het woord voor.

Feedback

De leerkracht geeft zoveel mogelijk concrete feedback; dat wil zeggen benoemt hetgeen dat beloond wordt. In plaats van "goed gedaan" kan de leerkracht bijvoorbeeld zeggen "Dat heb je heel goed gespeld". Het geven van concrete feedback helpt de leerling te begrijpen wat er van hem verwacht wordt.

De feedback is neutraal en gemoedelijk.

Bijlage

Kopieerbladen

Kopieerblad logboek

naam leerkracht:	datum:
<u>Vorbereiding:</u>	
Letter:	☐ 1e sessie met de letter ☐ 2e sessie met de letter ☐ 3e sessie met de letter ☐ extra herhalingsessie
Naam leesboek:	blz. ....
Aantal woorden op de bladzijden met de letter:	
Woorden:	
Gekozen oefenwoorden uit het leesboek:	
Connectrij:	
<u>Evaluatie:</u>	
Letterkaart toegevoegd aan het lettergroeiboek:	ja / nee
Zo ja, welke kleur kaart:	☐ groen ☐ geel
De leerling voerde de spellende leeshandeling zelfstandig uit	ja / nee
Ik heb de spellende leeshandeling voorgedaan	ja / nee
Ik heb de spellende leeshandeling bekrachtigd	ja / nee
De leerling was voldoende gemotiveerd en betrokken	ja / nee
De klas werkte zelfstandig rustig en stoorde niet	ja / nee
De klas werkte onder begeleiding van een invaller o.i.d.	ja / nee
Aandachtspunten voor de volgende sessie:	
.....	
<u>Vragen en Opmerkingen:</u>	
.....	
.....	
.....	

Kopieerbladen “Zoek de Letter”

Hoe maakt u ‘Zoek de letter’?

Kopieer de letterbladen **drie keer** op stevig (gekleurd) karton. Knip de kaartjes uit. U krijgt een set letterkaartjes waarin elke letter drie keer voorkomt.

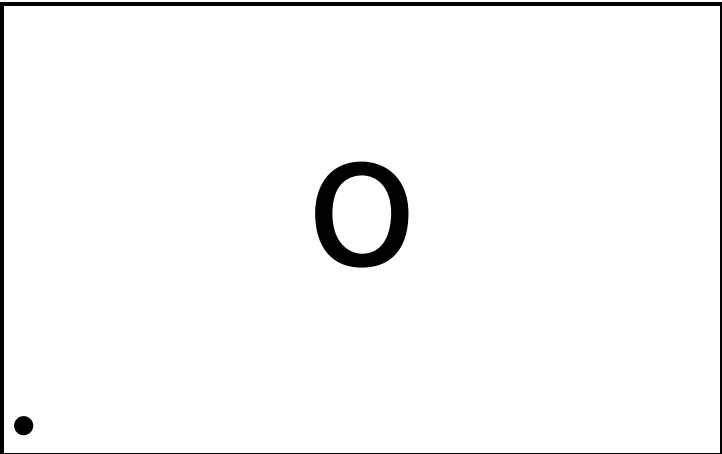
U stelt zelf een stapeltje letterkaartjes samen waarmee gespeeld gaat worden. Het stapeltje bestaat uit letters die de leerling al beheerst. Hier voegt u drie kaartjes aan toe met daarop de letter waar die sessie aan gewerkt wordt.

a

aa

o

oo

e

ee

u

uu

i

ie

ei

ui

eu

oe

au

ou

b

c

d

f

g

h

j

k

l

m

n

p

q

r

S

t

V

W

X

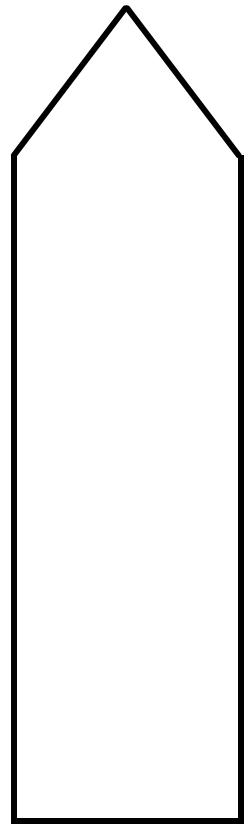
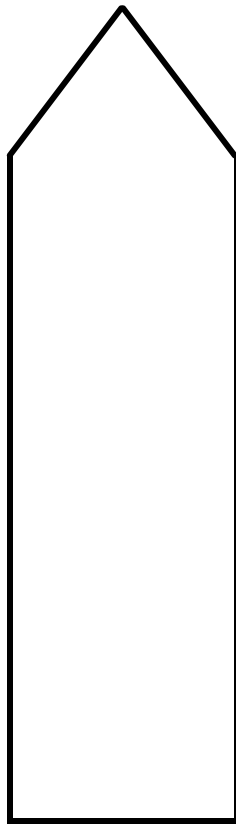
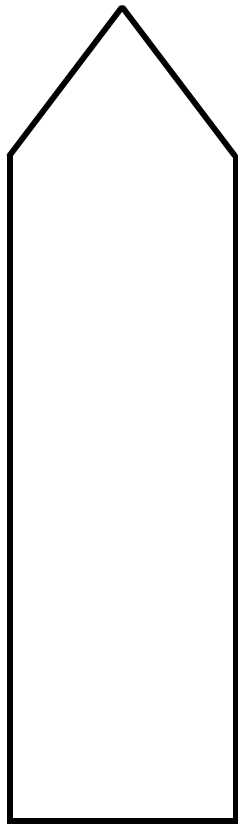
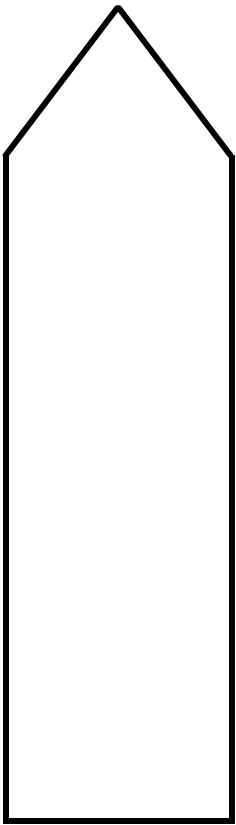
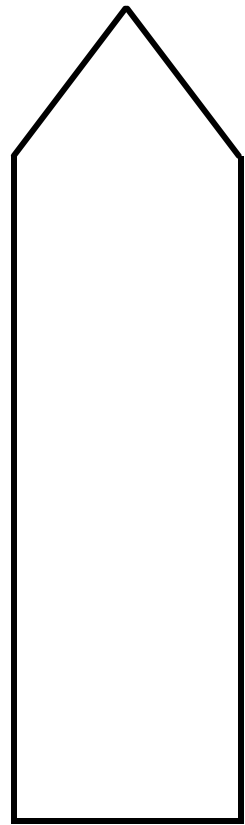
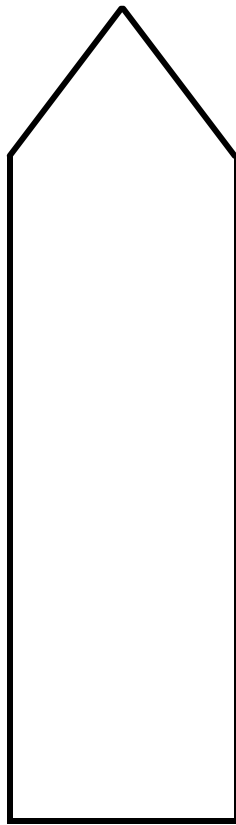
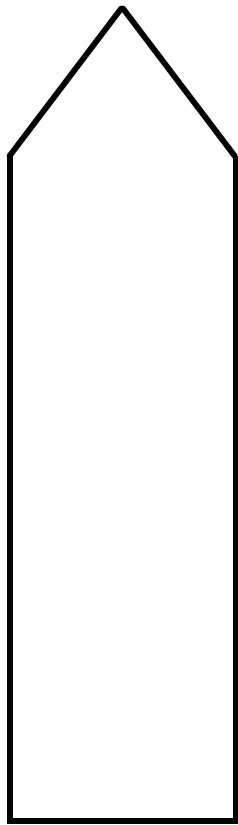
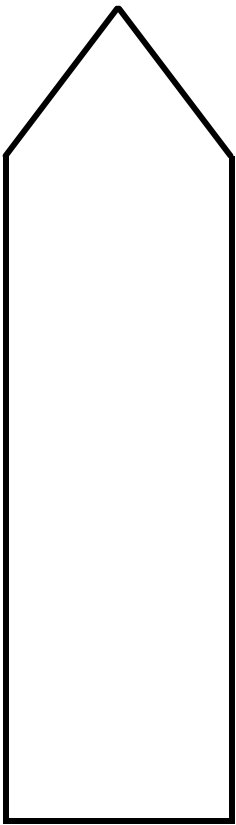
ij

z

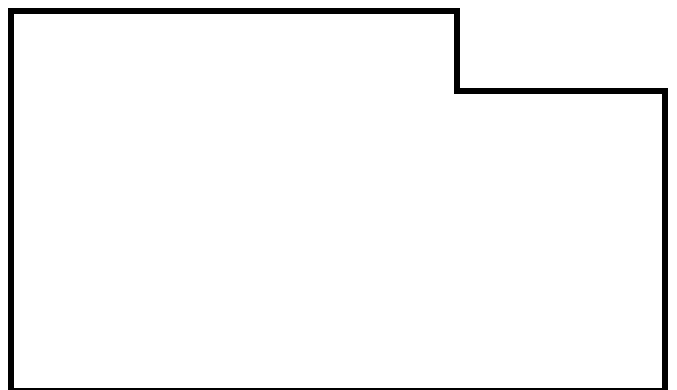
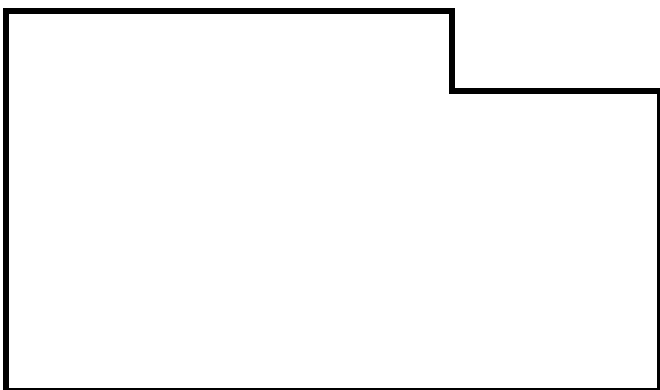
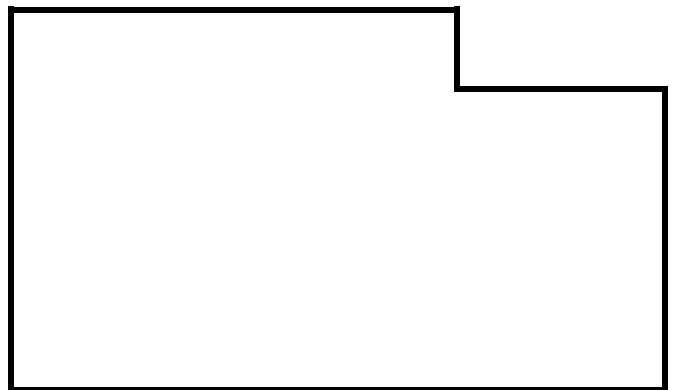
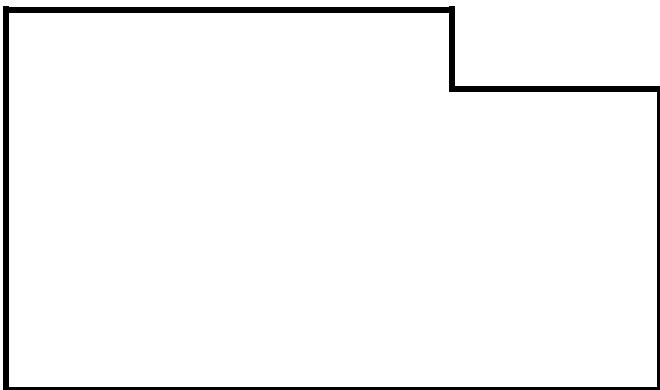
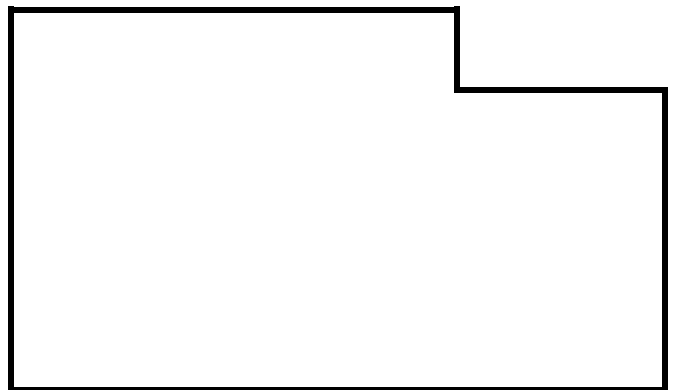
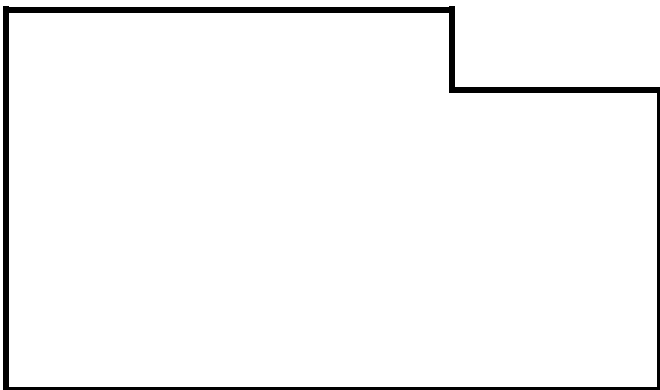
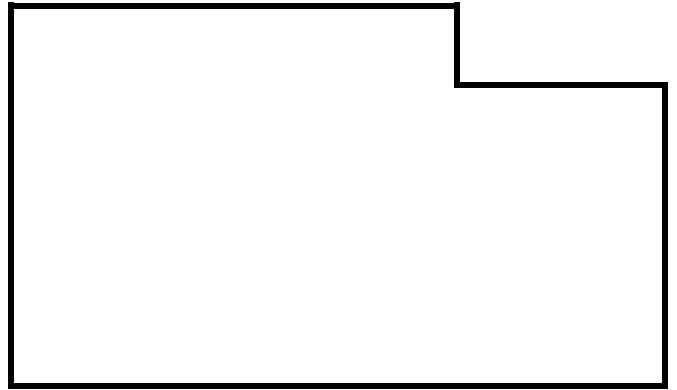
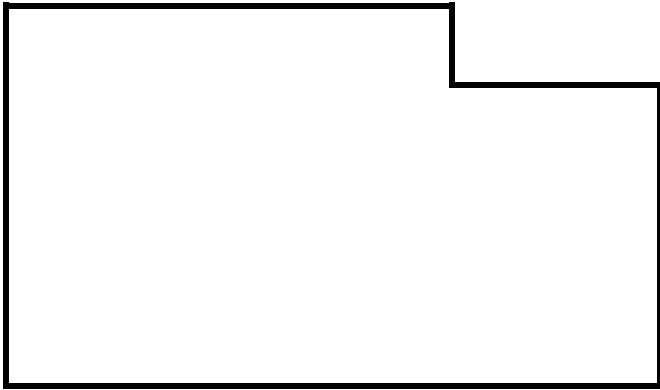
ng

nk

Kopieerblad bijwijskaart 1

Kopieerblad bijwijskaart 2

Kopieerbladen Lettergroeiboek

Hoe maakt u een lettergroeiboek?

Kopieer de letterbladen op twee kleuren stevig karton. Elke kleur krijgt een betekenis:
 groen: de leerling beheerst deze letter;
 geel: de leerling benoemt deze letter meestal goed, maar nog niet altijd.

Knip de letters uit en hou van de groene letterkaartjes de letters die de leerling vlot en goed kan benoemen apart. Stop de overige letters per kleur in een envelop. Zorg voor vijf dia-insteekbladen (waar straks de letterkaartjes ingestoken worden) en een insteekhoes voor de kaft. De insteekbladen met de kaft kunt u samenbinden met bijvoorbeeld een snelhechter. Een multomap is natuurlijk ook een mogelijkheid.

Beginsituatie: welke letters zitten in het lettergroeiboek?

datum: .....

Kruis per letter *groen*, *geel* of *niet* aan:

groen: Wanneer de letter vlot en zonder aarzeling benoemd wordt doe je een groen kaartje in het lettergroeiboek.

geel: Wanneer de letter meestal goed benoemd wordt, maar nog niet vlot, doe je een geel kaartje in het lettergroeiboek.

niet: Wanneer de leerling de letter nog niet kent, laat je de letter voorlopig weg uit het lettergroeiboek.

letter	groen	geel	niet
a			
aa			
o			
oo			
e			
ee			
u			
uu			
i			
ie			
ei			
ui			
eu			
oe			
au			
ou			
b			
c			
d			
f			

letter	groen	geel	niet
g			
h			
j			
k			
l			
m			
n			
p			
q			
r			
s			
t			
v			
w			
x			
ij			
z			
ng			
nk			

**dit
lettergroeiboek
is van**

.....

a

aa

o

oo

e

ee

u

uu

i

ie

ei

ui

eu

oe

au

ou

b

c

d

f

g

h

j

k

l

m

n

p

q

r

s

t

v

w

x

ij

z

ng

nk